Autoriteit
Consument & Markt

Ontwerpbesluit

Zaaknummer: 104212/2
Datum:

Ontwerpbesluit van de Autoriteit Consument en Markt tot het wijzigen van het besluit van 11 november 2010 als bedoeld in artikel 12g, eerste lid, van de Gaswet.

1 Procedure en tussenuitspraak

Procedure

1. Bij besluit van 11 november 2010 heeft de Raad van Bestuur van de Nederlandse Mededingingsautoriteit (hierna: Raad) besloten de TarievenCode Gas (hierna: TCG) te wijzigen vanwege de opname van de gasaansluitdienst in de TCG.[1] Tegen dit besluit is beroep aangetekend door Netbeheer Nederland.

2. Op 24 augustus 2012 heeft het College van Beroep voor het bedrijfsleven (hierna: CBb) naar aanleiding van het beroepschrift van Netbeheer Nederland een uitspraak gedaan. Het CBb heeft in deze tussenuitspraak de Raad opgedragen om binnen zes maanden na de uitspraak het besluit van 11 november 2010 te wijzigen dan wel om de motivering van het besluit te wijzigen. Hierbij ging het in het bijzonder om de tariefstructuren voor de diensten als bedoeld in de artikelen 2.5.1.11 tot en met 2.5.1.13 van de TCG.

3. Naar aanleiding van deze tussenuitspraak heeft overleg plaatsgevonden tussen de Raad en Netbeheer Nederland. In verband met de duur van dit overleg heeft de Raad op 21 februari 2013 uitstel gevraagd aan het CBb om haar besluit te wijzigen. Het CBb heeft op 7 maart 2013 ingestemd met het verzochte uitstel. Onderhavig ontwerpbesluit tot wijziging van het besluit van 11 november 2010 is het resultaat van het overleg tussen de Raad (inmiddels: de Autoriteit Consument en Markt, hierna: ACM)[2] en Netbeheer Nederland.

Uniforme openbare voorbereidingsprocedure

4. Op de voorbereiding van het besluit van 11 november 2010 is afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing verklaard. ACM heeft daarom ook dit voorstel tot wijziging van het besluit van 11 november 2010 opgesteld in de vorm van een ontwerpbesluit.

[1] Besluit van de Raad van Bestuur van de Nederlandse Mededingingsautoriteit van 11 november 2010, 103133_1/257

[2] De Autoriteit Consument en Markt, genoemd in artikel 2, eerste lid, van de Instellingswet Autoriteit Consument en Markt is sinds 1 april 2013 de opvolger van de Raad van Bestuur van de Nederlandse Mededingingsautoriteit.

Muzenstraat 41 | 2511 WB Den Haag
Postbus 16326 | 2500 BH Den Haag
T 070 722 20 00 | F 070 722 23 55
info @acm.nl | www.acm.nl | www.consuwijzer.nl

Ontwerpbesluit
Wijziging besluit Tarievencode gas t.a.v. gasaansluitdienst

5. Het ontwerpbesluit en de daarop betrekking hebbende stukken worden gedurende zes weken na publicatie in de Staatscourant ter inzage gelegd. Het ontwerpbesluit wordt tevens aan de gezamenlijke netbeheerders en de representatieve organisaties gezonden. Zij kunnen hierop gedurende de genoemde zes weken mondeling en/of schriftelijk reageren.

Tussenuitspraak

6. De tariefstructuren voor de diensten als bedoeld in de artikelen 2.5.1.11 tot en met 2.5.1.13 TCG zijn in het besluit van 11 november 2010 uiteengezet in artikel 2.5.1.19 TCG. Deze bepaling vat voor de betrokken diensten bepaalde afzonderlijke kostensoorten samen in verzamelposten en vereenvoudigt daarmee de facturering. Het CBb oordeelt in de tussenuitspraak dat de tariefstructuur daarmee geënt blijft op de systematiek van voorcalculatie. Daarom ondervangt deze bepaling volgens het CBb niet het probleem dat netbeheerders voor deze werkzaamheden in de praktijk geen individuele tarieven bepalen, maar uitgaan van standaardtarieven gebaseerd op gemiddelde kosten.

7. Netbeheer Nederland heeft in haar beroepschrift gesteld dat de praktijk inzake de tarifering voor de genoemde diensten voorheen uitging van standaardtarieven. De Raad heeft in het besluit naar het oordeel van het CBb niet duidelijk gemaakt of zij deze stelling van Netbeheer Nederland betwist en, zo niet, op grond waarvan zij dan - niettegenstaande het door de Raad gehanteerde uitgangspunt van consistentie met de voorafgaande praktijk - een wezenlijke wijziging in die tariferingspraktijk raadzaam heeft geacht. Het besluit is op dit punt derhalve onzorgvuldig gemotiveerd, aldus het CBb.

2 Overweging

8. In het navolgende zal ACM het besluit voorzien van een nadere motivering en bovendien aangeven waarom het besluit gewijzigd dient te worden.

Nadere motivering

9. ACM is van oordeel dat de systematiek van voorcalculatie niet wezenlijk ingrijpt op de praktijk voorafgaand aan het besluit van 11 november 2010. Netbeheerders hanteerden een standaardtarief dat was gebaseerd op een omslagstelsel. ACM betwist dus niet dat de praktijk van de netbeheerders eruit bestond dat het tarief voor verwijdering of fysieke af- of inschakeling gebaseerd werd op een omslagstelsel. Netbeheerders hanteerden op basis van dit omslagstelsel een standaardtarief.

Ontwerpbesluit
Wijziging besluit Tarievencode gas t.a.v. gasaansluitdienst

10. Onder vigeur van de voorcalculatie, zoals bedoeld in artikel 2.5.1.15 van de TCG, kan evenzeer een omslagstelsel worden gehanteerd. De netbeheerder kan hier dus nog steeds voor kiezen. ACM acht het uit oogpunt van transparantie wel beter om concrete kostenposten in ogenschouw te nemen en niet slechts het gehele tarief. Bovendien zou een afnemer niet moeten meebetalen aan een kostenpost, wanneer dergelijke kosten in het geheel niet door deze afnemer worden veroorzaakt.

11. ACM ziet de invulling van de eis van voorcalculatie, zoals genoemd in artikel 2.5.1.15 van de TCG, derhalve als volgt. Een netbeheerder dient bij verwijdering of fysieke af- of inschakeling vooraf een offerte/factuur op te maken voor de te verrichten eenmalige werkzaamheden. Bij het opstellen van deze offerte/factuur dient de netbeheerder met zijn expertise een inschatting te maken van de kostenposten die in dat concrete geval relevant zijn. Waar een bepaalde kostenpost niet relevant is voor de betreffende eenmalige werkzaamheden, dient deze ook niet als zodanig in de offerte/factuur te worden opgevoerd. ACM heeft, vergelijkbaar met de standaardfactuur zoals gegeven in artikel 2.3.3.A van de Tarievencode Elektriciteit, een beperkt aantal verzamelposten opgenomen in een standaardofferte/factuur.

12. Met betrekking tot de hoogte van de kosten schrijft de TCG niet voor op welke wijze de netbeheerder deze inschatting dient te maken. Een netbeheerder kan deze inschatting op verschillende manieren invullen, waaronder door middel van een omslagstelsel met standaardbedragen die gebaseerd zijn op een gemiddelde van de kosten die de dienst ten aanzien van een kostenpost met zich brengt. Een netbeheerder die kiest voor een dergelijke aanpak, behoeft dan niet voor elk individueel geval de situatie vooraf in detail op te nemen en uit te werken, maar kan volstaan met algemene kennis van zaken en gemiddelde kengetallen zoals in de praktijk die voorafging aan het besluit van 11 november 2010. Aldus laat de TCG ruimte voor continuering van de systematiek van het hanteren van een omslagstelsel en is de TCG in beginsel in lijn met het uitgangspunt van consistentie met de voorafgaande praktijk.

13. ACM merkt in aanvulling op het voorgaande op dat netbeheerders zeer wel in staat zijn om de kosteninschattingen te maken, gelet op het repeterende karakter van de werkzaamheden en de door de netbeheerders aangegeven hoge mate van standaardisering daarvan. De kosteninschatting kan de netbeheerder daarbij baseren op gemiddelde kosten. Ook gaat ACM ervan uit dat een netbeheerder vooraf zeer wel in staat is om te bepalen of bij een bepaald type aansluiting - bijvoorbeeld te onderscheiden naar de zwaarte van de meter - een bepaald type werkzaamheden niet hoeft te worden uitgevoerd. Indien voor een bepaald type aansluitingen generiek bepaalde typen werkzaamheden niet hoeven te worden uitgevoerd, is het naar het

oordeel van ACM onredelijk als de netbeheerder voor dat type werkzaamheden niettemin wél voorcalculatorische kosten bij de afnemer in rekening zou brengen. In een dergelijk geval dient de netbeheerder de betreffende kostenpost in de voorcalculatie (en de factuur) op nihil te stellen. Datzelfde geldt indien een netbeheerder in een specifieke (individuele) situatie op voorhand reeds weet dat een bepaald type werkzaamheden gelet op de specifieke, individuele omstandigheden in die situatie, achterwege kan blijven.

14. ACM benadrukt voorts dat er bij de standaardofferte/factuur niet wordt uitgegaan van de werkelijke kosten bij deze eenmalige werkzaamheden. In dat geval zouden immers pas achteraf de werkelijke kosten van de eenmalige activiteit blijken, zoals het exacte materiaal dat gebruikt is en de arbeid die ingezet is. Dit is nadrukkelijk niet de bedoeling van ACM bij de TCG.

15. ACM beseft dat hiermee in enige mate wordt afgeweken van de eerdere praktijk, aangezien netbeheerders veelal een standaardtarief hanteerden voor het verwijderen van een aansluiting en het aan- en afschakelen van een aansluiting, zonder dit tarief uit te splitsen naar een aantal kostenposten. Op basis van de bepalingen die met het besluit in de TCG zijn opgenomen, dient de netbeheerder in het vervolg een uitsplitsing te maken naar een aantal verzamelposten. ACM acht dit noodzakelijk en wenselijk, geredeneerd vanuit het uitgangspunt van transparantie en het kostenveroorzakingsbeginsel. Immers, kleinverbruikers hebben over het algemeen geen of beperkte (machts)middelen om in overleg of onderhandeling te treden met de netbeheerder over de gasaansluitdienst en de tarieven daarvoor. ACM vindt het daarom van belang dat aangeslotenen vooraf weten wat door de netbeheerder geleverd wordt en tegen welke prijs en condities. Daarnaast acht ACM deze uitsplitsing noodzakelijk en wenselijk vanuit het uitgangspunt van vergelijkbaarheid. Immers, om de prestaties van de netbeheerders ten aanzien van de gasaansluitdienst en de bijbehorende kostenaspecten zo goed mogelijk vergelijkbaar te maken tussen netbeheerders is een dieper inzicht noodzakelijk en wenselijk, dan door vermelding van enkel een niet uitgesplitst standaardtarief kan worden verkregen.

Wijziging van verzamelposten

16. Het overleg tussen ACM en Netbeheer Nederland heeft echter geleid tot verder wederzijds inzicht. Daarbij heeft Netbeheer Nederland aangegeven dat ingestemd kan worden met het voorstel, maar pas nadat daarvoor een wijziging in de voorgeschreven verzamelposten heeft plaatsgevonden.

17. Uit het overleg zijn drie verzamelposten naar voren gekomen. Het gaat om 'Materiaal, gereedschap, transport en opslag'; 'Arbeid'; en 'Kosten van overheidswege (niet BTW)'. ACM constateert dat deze verzamelposten - gelet op de inbreng van Netbeheer Nederland - meer

recht doen aan de consistentie met de huidige praktijk, de gekozen systematiek niet doorkruisen en draagvlak hebben bij de gezamenlijke netbeheerders.

18. ACM is dan ook van oordeel dat wijziging van het besluit gewenst is.

Duidelijkheid nader onderzoek

19. Tot slot merkt ACM op dat de Raad, zoals het CBb terecht opmerkt, in randnummer 154 van de zienswijzenbijlage aan heeft gegeven te overwegen om nader onderzoek te doen naar standaardvergoedingen voor de betreffende werkzaamheden. Gebleken is dat er onduidelijkheid bestaat met betrekking tot dit toegezegde onderzoek. Ter verduidelijking geeft ACM te kennen dat een onderzoek naar standaardvergoedingen pas een relevant punt van overweging is, zodra sprake zou zijn van vooraf door ACM vastgestelde tarieven voor bedoelde werkzaamheden. Gelet op het uitgangspunt van consistentie met de voorafgaande praktijk is dit thans niet aan de orde.

3 Wijziging van het besluit van 11 november 2010

20. Naar aanleiding van de tussenuitspraak en overleg met Netbeheer Nederland wordt het besluit van 11 november 2010 gewijzigd en wordt artikel 2.5.1.19 TCG aangepast.

21. De verzamelposten op de standaardfactuur of offerte voor "het verwijderen van een aansluiting", "het fysiek afschakelen van een aansluiting" en "het fysiek inschakelen van een aansluiting", worden vereenvoudigd. Voor de hier genoemde werkzaamheden kan met het gewijzigde artikel 2.5.1.19 TCG volstaan worden met drie verzamelposten. Artikel 2.5.1.19 TCG komt daarom als volgt te luiden:

Met betrekking tot elk van de werkzaamheden "verwijderen van een aansluiting", "fysiek afschakelen van een aansluiting" en "fysiek inschakelen van een aansluiting" zoals bedoeld in de artikelen 2.5.1.11 tot en met 2.5.1.13, kan de netbeheerder op de standaard offerte/factuur zoals omschreven in artikel 2.5.1.16 volstaan met het uitsplitsen van kosten naar de volgende drie verzamelposten:

- *Materiaal, gereedschap, transport en opslag;*
- *Arbeid;*
- *Kosten van overheidswege (niet BTW).*

Onder deze verzamelposten mag de netbeheerder volstaan met het aangeven van "Niet van toepassing" onder "Eenheid", "1" onder "Hoeveelheid A" en de totale kosten voor die post

*onder "Eenheidskosten (B)" en "Subtotaal (A*B)".*

22. Dit is een vereenvoudiging ten opzichte van de tabel als beschreven in artikel 2.5.1.16 TCG. Bouwmaterialen, componenten, inzet gereedschap en werktuigen, transport en opslag kunnen als één post worden gespecificeerd.

23. Ter zake mag gewerkt worden met gemiddelden, met dien verstande dat "kosten van overheidswege" alleen in rekening mogen worden gebracht bij klanten waarbij deze kosten zich voordoen. Dit betekent derhalve dat de "kosten van overheidswege" alleen versleuteld worden over de klanten die deze veroorzaken. Bij deze klanten mogen de gemiddelde kosten ter zake in rekening worden gebracht. Een netbeheerder mag zelf besluiten zijn kosten verder te specificeren en is niet verplicht om met gemiddelden te werken.

4 Publicatie en inwerkingtreding

24. Van dit besluit wordt mededeling gedaan in de Staatscourant. Voorts zal dit besluit worden gepubliceerd op de website van ACM, www.acm.nl. Dit besluit treedt nog niet in werking.

25. Op grond van artikel 3:11 van de Awb ligt dit ontwerpbesluit met de daarop betrekking hebbende stukken die redelijkerwijs nodig zijn voor een beoordeling van het ontwerpbesluit, voor een periode van zes weken vanaf de datum van publicatie voor belanghebbenden ter inzage bij ACM, Muzentoren, Wijnhaven 24 te Den Haag. Wanneer u de stukken wilt inzien, dan kunt u hiervoor een afspraak maken met Directie Energie van de ACM (tel. 070-7222000).

Autoriteit
Consument & Markt

Ontwerpbesluit
Wijziging besluit Tarievencode gas t.a.v. gasaansluitdienst

5 Dictum

Met inachtneming van het voorgaande wijzigt ACM, gelet op artikel 12f, eerste lid, van de Gaswet de wijziging van de voorwaarden als volgt vast:

Artikel 2.5.1.19 TCG komt als volgt te luiden:

Met betrekking tot elk van de werkzaamheden "verwijderen van een aansluiting", "fysiek afschakelen van een aansluiting" en "fysiek inschakelen van een aansluiting" zoals bedoeld in de artikelen 2.5.1.11 tot en met 2.5.1.13, kan de netbeheerder op de standaard offerte/factuur zoals omschreven in artikel 2.5.1.16 volstaan met het uitsplitsen van kosten naar de volgende drie verzamelposten:

- *Materiaal, gereedschap, transport en opslag;*
- *Arbeid;*
- *Kosten van overheidswege (niet BTW).*

*Onder deze verzamelposten mag de netbeheerder volstaan met het aangeven van "Niet van toepassing" onder "Eenheid", "1" onder "Hoeveelheid A" en de totale kosten voor die post onder "Eenheidskosten (B)" en "Subtotaal (A*B)".*

717

Datum:

Autoriteit Consument en Markt
namens deze,

dr. F.J.H. Don
bestuurslid

Zienswijzen
Op grond van artikel 3:16 van de Awb hebben belanghebbenden, met ingang van de dag waarop dit ontwerpbesluit ter inzage is gelegd, zes weken de tijd om hun zienswijzen naar voren te brengen. Uw schriftelijke zienswijze kunt u, onder vermelding van kenmerk 103133, richten aan de Autoriteit Consument en Markt, Postbus 16326, 2500 BH Den Haag